Debattredaktør:
Erik Tornes
Post: Aftenposten, Debattredaksjonen, Postboks 1, 0051 Oslo

KRONIKK
E-post: kronikk@aftenposten.no
Maks. 6000 tegn inkl. mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT
E-post: debatt@aftenposten.no
Hovedinnlegg: Maks 3000 tegn inkl. mellomrom. Legg ved portrettfoto.
Kortinnlegg: 400-1500 tegn.

Kronikker/debattinnlegg på nett:
aftenposten.no/meninger
• Aftenposten returnerer ikke artikler som blir sendt på papir.

Hvem er disse mennene? Jeg tok meg friheten til å søke opp noen av dem som hetset Anja Brekke på Facebook etter hennes innlegg i Aftenposten. De er vanlige menn, med vanlige liv. FOTO: DADO RUVIC

Vi trenger menn med på laget
Samfunnet vårt mister viktige, sterke, gode stemmer. Vi mister mange av nyansene, og de nye ideene. Jeg selv kviet meg før jeg satte meg ned for å skrive dette innlegget, fordi jeg vet at ikke heller jeg vil bli spart for drittslengingen, hatet og noen få individers måte å uttrykke lav selvfølelse på. Jeg undres om de som legger igjen slike kommentarer er like åpenhjertige om hva de synes om halvparten av jordens befolkning når de konfronterer dem ansikt til ansikt.

Jeg finner en trygghet i å vite at de fleste mennene jeg kjenner ikke har slike holdninger og selv blir uvel av å lese slik hets. De blir sinte både på vegne av de jentene som ytrer seg og de jentene som vokser opp og lærer at man er mest trygg når man holder kjeft.

Vi trenger menn med på laget. Både som støttespillere, men også for å konfrontere de kvinnefiendtlige holdningene som får grobunn i grupper som Mannegruppa Ottar, og andre steder på nettet og i det virkelige liv når man for eksempel «jazzer med gutta» (sitat småbarnsfar 35 år, medlem i Mannegruppa Ottar). Det at det finnes en Facebook-gruppe for menn er ikke et problem i seg selv. Men når det fungerer som et ekkokammer som forsterker patriarkalske holdninger, blir det problematisk.

Ville dere vist dette til moren deres?
Det er tydelig at de som skriver slike kommentarer ikke har respekt for kvinner, og da må de høre fra andre menn hvor lavmål og ukult det er å snakke slik om halvparten av jordens befolkning. Ikke fordi vi er noens søster, datter, mor, bestemor, tante, kone, kjæreste, barnebarn eller venninne. Men fordi vi er mennesker og har et menneskeverd i kraft av å være oss selv. Å definere oss og hvorvidt vi fortjener hets ut ifra våre forhold til andre menn ved å si ting som «det kunne vært din datter/kone/søster», er ikke nok.

Og til de der ute som skriver disse kommentarene: Er dere stolte? Føler dere at dere har oppnådd noe i livet? Ville dere vist dette til moren deres? Føler dere at maskuliniteten deres vokser i takt med dritten dere kaster ut? Ville dere likt å bli krenket på denne måten selv? Kanskje objektivisert seksuelt også? Ville dere sagt det opp i ansiktene våre?

Jeg tviler på det, og vi ser de samme tendensene hver gang de blir konfrontert med ytringene sine. De «mente det ikke», vi «vet hvordan det er» og «det var bare for gøy». Vi må sammen skape en kultur uten rom for ukultur, og samfunn hvor det ikke er tvil om at slike holdninger ikke hører hjemme noe sted.

På tross av vår avgjørende rolle snakker vi i Norge lite om betydningen av en god debattleder.

Debattlederen som politisk aktør

Bare retorikk

Ratna Elisabet Kamsvåg
retoriker

Kanskje er det lett å tenke at den som leder en politisk debatt, har liten innvirkning på hvordan en politiker fremstår totaltsett. Men i et retorikkfaglig perspektiv er debattlederens fremferd svært avgjørende for hvilket inntrykk velgerne til slutt sitter igjen med og skal basere avgjørelsen sin på.

Etter de to første debattene mellom presidentkandidatene i USA har debattlederne måttet tåle kraftig kritikk. Nøyaktig hva de blir kritisert for, avhenger av hvem som kritiserer dem. Det handler mye om hvilken taletid kandidatene får, og i hvor stor grad svarene de gir, blir fulgt opp. Likevel er det ikke så mange som snakker om hvordan debattlederen formulerer seg – selv om det finnes unntak: For eksempel rettet Kristin Clemet hard skyts mot statskanalen etter en valgsending i fjor høst. På sin egen blogg skrev hun et innlegg under tittelen «NRK besto ikke prøven» og hevder her at programlederne er partiske.

Forskningen på sin side viser at nettopp debattlederens ordvalg er av stor betydning for hvordan kandidatene fremstår.

Det sies at bitte små vingeslag fra en sommerfugl kan forårsake enorme vindstyrker på den andre siden av Jorden – et bilde fra kaosteorien. Senere er illustrasjonen også brukt til å forklare hvordan initialbetingelser kan ha store konsekvenser for et endelig resultat. Skulle man bruke den samme metaforen for å beskrive en debattleders rolle i politisk valgkamp, ville det bety at måten debattlederen opptrer på, kan påvirke et endelig valgresultat. Dette er selvsagt en dramatisering av poenget, men illustrasjonen er like fullt en ressurs til å kunne forstå effekten av samhandlingen mellom alle aktører i en slik retorisk situasjon.

Sannsynligvis er det også en av grunnene til at det er viktig for kandidatene på forhånd å vite hvem som skal være debattleder, det påvirker strategien de skal velge.

Viktig informasjonskilde
Det siste møtet mellom presidentkandidatene før valget i november ledes av sluggeren Chris Wallace. Han er kjent for en konfronterende stil, men har sagt at han ikke akter å faktasjekke kandidatene underveis i denne debatten.

Noen betrakter sikkert debattene i USA som TV-show som først og fremst har underholdningsverdi. Men forskningen viser at fjernsynsdebattene fremdeles er velgernes viktigste kilde til informasjon, selv om politisk valgkamp stadig inntar nye kommunikasjonsflater. Derfor er det knyttet stor spenning til siste duell når Fox News for aller første gang får sende en av sine egne til å lede en debatt i hovedvalget.

Ratna Elisabet Kamsvåg har mastergrad i retorikk og språklig kommunikasjon fra Universitetet i Oslo. Hun har tilknytning til POLKOM – senter for studier av politisk kommunikasjon ved Universitetet i Oslo og er høyskolelektor II ved Handelshøyskolen BI. I vår var hun Visiting Scholar på Department of Political Science ved Columbia University i New York.

Hvordan kan Melgaard fornærme Munch?

Bjarne Melgaards planer om et Snøhetta-tegnet boliganlegg på Kikutkollen, naboeiendommen til Edvard Munchs Ekely, har skapt debatt. Noen kaller Kikutkollen for Munchskogen. Fredrik Dieserud, Aftenposten 29. september, påstår at Melgaard «invaderer» Munch. Per Maning, Aftenposten 30. september, byr også på mye «gruff». Men Kikutkollen var aldri noen Munch-skog, den lå ved siden av Munchs atelier mot Jarlsborgveien, nå bebygget med atelierboliger.

Selvaagbygg kjøpte Kikutkollen etter siste eiers død for boligbygging planlagt nærmest hengende over atelierboligene i St. Georgs vei. Protester stoppet planene. Så kommer Melgaard med et spektakulært prosjekt på toppen av Kikutkollen. «Du ska'ke komme her og komme her», synger Øystein Sunde. Gjaldt sangen dette prosjektet? Hvordan kan Melgaard fornærme Edvard Munch? Hva har Melgaards kunst med saken å gjøre? Å bygge et fantastisk anlegg på en tidligere bebygget tomt, grensende inn til bebyggede områder, må behandles som en vanlig byggesak og med objektive grenser for hva som kan ansees som relevant. La oss glede oss over at noen tar sats og skaper noe stort og nytt. Å ligge inntil en kunstnerkoloni der Edvard Munch har bodd, er jo i denne sammenheng et pluss.

Bernhard Matheson
Ekely-beboer 1951–1965